

Underrum

Definition af underrum.

En mængde V af vektorer i $\mathbb{R}^n$ siges at være et underrum af $\mathbb{R}^n$ hvis følgende tre betingelse er opfyldt:

1. $\mathbf{0} \in V$,
2. hvis $\mathbf{u}, \mathbf{v} \in V$ så er $\mathbf{u} + \mathbf{v} \in V$,
3. hvis $\mathbf{u} \in V$ og $c \in \mathbb{R}$ så er $c\mathbf{u} \in V$.

Et underrum af $\mathbb{R}^3$ er en af følgende typer:

- $\{0\}$
- En linie gennem 0 .
- En plan gennem 0 .
- Hele $\mathbb{R}^3$.

To vigtige typer af underrum

1.

Hvis $\mathbf{v}_1, \dots, \mathbf{v}_k$ er vektorer i $\mathbb{R}^n$ så er $\text{Span} \{\mathbf{v}_1, \dots, \mathbf{v}_k\}$ et underrum af $\mathbb{R}^n$, og det kaldes underrummet udspændt af $\{\mathbf{v}_1, \dots, \mathbf{v}_k\}$.

Hvis $A = [\mathbf{a}_1 \dots \mathbf{a}_k]$ er en $n \times k$ matrix så er $\text{Span} \{\mathbf{a}_1, \dots, \mathbf{a}_k\}$ et underrum af $\mathbb{R}^n$, der kaldes **søjlerummet** af A og betegnes $\text{Col } A$.

2.

For en $m \times n$ matrix A defineres **nulrummet** som

$$\text{Null } A = \{\mathbf{x} \in \mathbb{R}^n \mid A\mathbf{x} = \mathbf{0}\}.$$

Nulrummet af en $m \times n$ matrix er et underrum af $\mathbb{R}^n$.

Hvis $\text{Null } A \neq \{\mathbf{0}\}$ så giver metoden fra afsnit 1.3 løsningen udtrykt som en linearkombination af et antal vektorer, med én vektor for hver fri variabel. Disse vektorer er desuden lineært uafhængige, og udgør dermed en basis for nulrummet.

Definition af basis.

Hvis V er et underrum af $\mathbb{R}^n$ og $\{\mathbf{v}_1, \dots, \mathbf{v}_k\}$ er en mængde af vektorer i V så siger vi at $\{\mathbf{v}_1, \dots, \mathbf{v}_k\}$ er en basis for V hvis

- $\text{Span } \{\mathbf{v}_1, \dots, \mathbf{v}_k\} = V$, og
- $\{\mathbf{v}_1, \dots, \mathbf{v}_k\}$ er lineært uafhængig.

$\{e_1, \dots, e_n\}$ er en basis for $\mathbb{R}^n$. Den kaldes standardbasen for $\mathbb{R}^n$.

Andre baser for $\mathbb{R}^n$:

Lad $v_1, \dots, v_k$ være vektorer i $\mathbb{R}^n$, og lad $A = [v_1 \dots v_k]$.

Så er $\mathcal{S} = \{v_1, \dots, v_k\}$ lineært uafhængig hvis og kun hvis A har pivot i alle søjler,

og $\text{Span } \mathcal{S} = \mathbb{R}^n$ hvis og kun hvis A har pivot i alle rækker.

$\mathcal{S}$ er altså basis for $\mathbb{R}^n$ hvis og kun hvis $\text{rref}(A) = I_n$.

Lad $\mathbf{v}_1, \dots, \mathbf{v}_k$ være vektorer i $\mathbb{R}^n$.

- Hvis $\text{Span} \{\mathbf{v}_1, \dots, \mathbf{v}_k\} = \mathbb{R}^n$ så er $k \geq n$.
- Hvis $\{\mathbf{v}_1, \dots, \mathbf{v}_k\}$ er lineært uafhængig så er $k \leq n$.
- Hvis $\{\mathbf{v}_1, \dots, \mathbf{v}_k\}$ er basis for $\mathbb{R}^n$ så er $k = n$.

Hvis $A = [\mathbf{a}_1 \dots \mathbf{a}_k]$ er en $n \times k$ matrix så udgør de søjler i A der har pivot, en basis for $\text{Col } A$.

Basis for underrum.

Enhver mængde $\mathcal{S} = \{\mathbf{u}_1, \mathbf{u}_2, \dots, \mathbf{u}_k\}$, der udspænder V har en delmængde, der er basis for V .

Delmængden består af de søjler i matricen $[\mathbf{u}_1 \ \mathbf{u}_2 \ \dots \ \mathbf{u}_k]$ der har pivot.

Enhver lineært uafhængig mængde $\mathcal{S} = \{\mathbf{u}_1, \mathbf{u}_2, \dots, \mathbf{u}_p\}$ af vektorer i V kan udvides til en basis.

Gentag følgende indtil mængden udspænder V og dermed er basis for V :

Vælg en vektor $\mathbf{v} \in V$, som ikke er linear kombination af $\mathbf{u}_1, \mathbf{u}_2, \dots, \mathbf{u}_p$, og tilføj $\mathbf{v}$ til mængden.

Ethvert underrum $V \neq \{\mathbf{0}\}$ har altså en basis.

Underrum knyttet til en lineær transformation

$T : \mathbb{R}^n \mapsto \mathbb{R}^m$ en lineær transformation med standardmatrix A ,
altså $T(\mathbf{x}) = A\mathbf{x}$.

Nulrummet af T er da det samme som nulrummet af A .

Og billedrummet (range) af T er det samme som søjlerummet af A .